

Groucho i Humphrey prenen cafè

ESTUDI ZERO: ELS GERMANS SANS AL CAFÈ TEATRE (FOTO: RUBÉN BALLESTER)

Gairebé des del seu començament (ara fa cent anys), el cinema va acostar-se al teatre a la recerca d'arguments, de tècniques i de professionals. Llavors era (el cinema) una mena de fenomen de fira i autors i actors de teatre ens han deixat testimonis no gaire elogiosos vers aquest art, aleshores tan jove. Pel contrari, les generacions més properes de creadors i intèrprets dramàtics han conegut la influència del cinema fins i tot abans d'aprendre el propi ofici escènic. De moment, traslladar a l'escenari una història cinematogràfica (és el cas d'«Entre tinieblas», amb la nostra Rossy de Palma) és molt menys freqüent que adaptar al cinema una comèdia; però ja no ens sona, almanco, a matèria extrasensorial.

Dos espectacles recents de cafè teatre, a la cartellera de Palma, han coincidit a convertir mites cinematogràfics en carn de teatre. Al Petit Teatre de Ciutat (Poble Espanyol), els alumnes de Xesc Forteza i Pere Noguera triaren una peça d'en Woody Allen (*Torna-la a tocar Sam*; el títol és ben significatiu) on en Humphrey Bogart es converteix en un personatge més del repartiment, una mena de conseller privat del protagonista: un crític de cinema que vol lligar. Poc després Estudi Zero estrenava, al seu Sans, *Els germans Sans al Cafè Teatre*: el canvi de llinatge dels seus protagonistes (Groucho, Chico i Harpo Sans) no ens fa equivocar, els mateixos promotors de l'espectacle adverteixen que (tot aprofitant el centenari del cinema) és un homenatge al «fabulosos Marx Brothers».

Ens trobam, així, que aquest mateix art teatral que al començament (amb molt poques excepcions: el visionari Artaud, però, sí que acceptaria fer feina a les ordres de n'Abel Gance a «Napoleon»), li va dir el nom del porc al seu germà petit, ara no dubta d'aprofitar les històries, els personatges, les tècniques i fins i tot les mateixes persones físiques (Bogart, els Marx) a les seves creacions. El vídeo, les pantalles, els *flash-back*, ja són recursos que molts espectacles dramàtics utilitzen sense escrúpols; i la seva efectivitat és ben comprovable amb uns espectadors educats, al cap i a la fi (com els mateixos creadors dels muntatges), molt més a veure cinema que no en la seva assistència a posades en escena, pràctica més minoritària. Ara ja, idò, el teatre s'alimenta del cinema i del seu món, ben igual que el cinema el va utilitzar en els seus orígens dubitatius, abans d'adquirir una personalitat pròpia, de ser un art independent. D'aquesta comunicació entre els seus universos (Humphrey i Groucho prenen cafè al teatre) sembla que pot deduir-se un enriquiment notable que amplii els seus horitzons.

FRANCESC ROTGER